

Sygn. akt: I C 54/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Kurzynowska - Drzażdżewska
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Urszula Szyszka

po rozpoznaniu w dniu 09 kwietnia 2015 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa T. L.

przeciwko Towarzystwu (...) SA w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) SA w W. z siedzibą w W. na rzecz powoda T. L. kwotę 25.000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21.04.2014r. do dnia zapłaty.
2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 625 zł tytułem części opłaty sądowej.
4. Nie obciąża powoda kosztami postępowania.
5. Znosi wzajemnie koszty zastępstwa prawnego.

SSR Anna Kurzynowska - Drzażdżewska

Sygn. akt I C 54/15

UZASADNIENIE

Powód T. L. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanej spółki- Towarzystwa (...) i (...) S.A. kwoty 50. 000, 00 zł. tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto, powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 10. 04. 2004 r., wskutek obrażeń doznanych w wypadku samochodowym w miejscowości W., zmarł F. L., ojciec powoda. Sprawca wypadku został uznany za winnego i skazany przez Sąd Rejonowy w Giżycku.

W chwili zdarzenia pojazd sprawcy był objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej w Towarzystwie (...) S.A.

Pismem z dnia 06.03.2014 r. powód zgłosił szkodę pozwanej, wnosząc tym samym o wypłatę zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej. Pozwana odmówiła jednak uznania roszczeń powoda.

Powód podniósł, iż tragiczna śmierć ojca była dla niego ogromną tragedią, albowiem był on z nim bardzo zżyty, a jego śmierć wywołała w psychice T. L. traumę. T. L. zaznaczył, iż mimo, iż nie mieszkał ze zmarłym w jednym domu, to za jego życia bardzo często się odwiedzali i wzajemnie sobie pomagali. F. L. miał dobry kontakt ze swoimi wnukami, a dziećmi powoda, często zabierał je do siebie i pomagał rodzinie powoda finansowo. Powód spędzał z ojcem każde święta i uroczystości rodzinne. Uczucie smutku po stracie najbliższej osoby w odczuciu powoda dodatkowo potęguje fakt, iż F. L. zginął w tragicznych okolicznościach, co wiązało się z jego cierpieniem. Mając na uwadze powyższe okoliczności, w ocenie powoda jego powództwo jest w pełni zasadne, a jego podstawę stanowi art.448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c..

(pozew- k. 2-12, zeznania powoda- k. 60)

Pozwana Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., w odpowiedzi na pozew z dnia 02. 02. 2015 r, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana zaznaczyła, iż powód nie wskazał żadnych dowodów na okoliczność zasadności zgłoszonych roszczeń z tytułu śmierci F. L.. W ocenie pozwanej samo wystąpienie śmierci osoby najbliższej nie stanowi przesłanki do przyznania świadczenia z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., albowiem konieczne jest wykazanie zaistniałego z tego powodu po stronie powodowej pokrzywdzenia. Samo oświadczenie powoda o ogromnej traumie, której doznał z powodu śmierci ojca nie jest według pozwanej wystarczające do potwierdzenia jego stanu emocjonalnego, ani uznania, iż śmierć F. L. faktycznie miała wpływ na stan psychiczny powoda. Kwestionując dochodzoną należność co do zasady, pozwana podniosła nadto, iż żądana kwota 50. 000, 00 zł jest zbyt wygórowana i nie adekwatna do rozmiaru ewentualnych ujemnych następstw o charakterze emocjonalnym, które mogły wystąpić u powoda. W związku z powyższym, powództwo w ocenie pozwanej winno zostać oddalone w całości.

(odpowieź na pozew- k. 36 - 37)

Na rozprawie w dniu 09. 04. 2015 r. pełnomocnik pozwanej zaproponował powodowi zawarcie ugody na kwotę 20. 000, 00 zł. Propozycja ta spotkała się jednak z odmową, albowiem w ocenie powoda zasadnym w niniejszej sprawie było zasądzenie na jego rzecz kwoty 50. 000, 00 zł.

(protokół z dnia 09. 04. 2015 r.- k. 60)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10. 04. 2004 r. w miejscowości W. miał miejsce wypadek samochodowy. Kierujący pojazdem marki M. o nr rej. (...) A. B. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa, w ten sposób, iż będąc w stanie nietrzeźwości prowadząc w/w pojazd na prostym odcinku drogi nie zauważył jadącego w tym samym kierunku rowerzysty i najechał na tył roweru. W wyniku wskazanego zdarzenia jadący rowerem F. L. doznał wielonarządowych obrażeń ciała, w następstwie których zmarł.

(dowód: akta sprawy o sygn. II K 228/04)

W dacie wypadku A. B. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego w Towarzystwie (...) S.A. w W..

(okoliczności bezsporne)

F. L. był ojcem T. L..

(okoliczności bezsporne)

T. L. był mocno związany z ojcem F. L.. Mieszkali w jednej miejscowości i utrzymywali częste kontakty. W dni powszednie spotykali się na wspólnych obiadach oraz pomagali sobie z codziennych obowiązków. Zmarły wspierał finansowo powoda oraz pomagał mu w opiece nad jego dziećmi. Ojciec stanowił dla powoda także wsparcie duchowe. Po śmierci F. L. powód stał się bardziej nerwowy oraz zamknięty w sobie. Do dnia dzisiejszego nie pogodził się z wypadkiem. Po śmierci ojca powód nie nigdzie się nie leczył- nie korzystał z pomocy psychologa ani psychiatry. Powód nie przyjmował również leków farmakologicznych. W chwili śmierci F. L. miał 84 lata, był osobą sprawną fizycznie- często jeździł na rowerze.

(dowody: przesłuchanie powoda- k.60, świadek N. L.- k. 49-50 i E. D.- k. 49)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w części.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie został ustalony w głównej mierze na podstawie przedstawionych dokumentów, w tym akt szkody ubezpieczyciela. Istotne były również zeznania świadków- osób najbliższych dla powoda, które posiadały wiadomości na okoliczność więzi emocjonalnej łączącej powoda z ojcem, ich wzajemnych relacji oraz wpływu wypadku i śmierci F. L. na życie powoda. Powołani świadkowie złożyli spójne, bezsprzeczne i obiektywne zeznania.

W pierwszej kolejności rozważenia w niniejszej sprawie wymagała kwestia, która ma priorytetowe znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, a mianowicie kwestia możliwości dochodzenia przez powoda roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia na podstawie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. W przedmiotowej sprawie poza sporem jest, iż wypadek w skutek którego śmierć odniósł ojciec powoda miał miejsce w 2004 r., a zatem przed dniem przywrócenia instytucji zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej poprzez znowelizowanie kodeksu cywilnego i wprowadzenie do niego art. 446 § 4 k.c. W chwili obecnej w orzecznictwie sądów, a w tym Sądu Najwyższego panuje ugruntowane jednolite stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeśli śmierć nastąpiła na skutek deliktu przed dniem 03 sierpnia 2008 r. W niniejszej sprawie Sąd podziela takie rozumienie przepisów i aprobuje stanowisko orzecznictwa w tym zakresie. Podkreślić należy dodatkowo, iż ubezpieczyciel w ramach zawartej umowy ubezpieczenia przejmuje odpowiedzialność sprawcy. Wynika to wprost z istoty ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej i ani z przepisów ustawy, ani z umowy nie wynika, by odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych zmarłej osoby, wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność, była wyłączona. Mając na uwadze powyższy wywód, stwierdzić należy zatem, iż na podstawie art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. w zw. z art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2013. 392 j. t. ze zmian.), powództwo powoda, co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z poglądami wyrażanymi przez Sąd Najwyższy nie każdą więź rodzinną automatycznie można zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz wyłącznie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. W ocenie tut. Sądu w niniejszej sprawie powód w sposób nie budzący wątpliwości wykazał jednakże istnienie tego rodzaju dobra osobistego oraz fakt jego naruszenia przez śmierć ojca.

Analizując kwestie związane z wysokością zadośćuczynienia pieniężnego zaznaczenia wymaga, iż Sąd uwzględnił całokształt okoliczności wyłaniających się z niniejszej sprawy, istotnych w aspekcie wysokości zadośćuczynienia i nadał im należytą wagę. Powszechnie przyjmuje się, iż nie jest możliwe ani w postępowaniu sądowym, ani w jakimkolwiek innym, dokonanie oceny życia ludzkiego, tak nie jest również możliwe pełne i precyzyjne określenie skutków straty osoby najbliższej. Tragedia, jaka spotkała powoda nie podlega żadnemu wartościowaniu. Rolą zaś Sądu w sprawie takiej, jak przedmiotowa, jest tylko i wyłącznie dokonanie analizy, czy zgłoszone żądanie ma podstawę prawną i czy wysokość żądanego odszkodowania koresponduje z doznaną krzywdą – szkodą w postaci niematerialnej. W niniejszej sprawie szkoda w niemajątkowej postaci- czyli krzywda polega na wszelkich negatywnych przeżyciach

w życiu powoda, jakie zostały spowodowane przez w/w wypadek – vide uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22.7.2004 r. sygn. II CK 479/03 (publ. LEX nr 585760), w którym stwierdzono „Wynikłe ze śmierci całej najbliższej rodziny szkody powoda mają nie tylko charakter materialny ale i niematerialny”. W analizie roszczenia powoda Sąd wziął pod uwagę także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu uchwały z dnia 13.07.2011 r. sygn. III CZP 32/11 (publ. OSNC 2012/1/10, www.sn.pl, B.S.N. 2011/7/9). Zgodnie z nim „Nie może być kwestionowane, że ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom, źródłem krzywdy jest zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych”. W doktrynie jak i w orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy, mają wpływ przede wszystkim: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (wyrok SN z 3.06.2011 r. sygn. akt III CSK 279/10). Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, a przyznana suma pieniężna ma stawić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej, przy uwzględnieniu cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenia, czasu trwania, czy też nieodwracalności następstw i podobnych czynników.

Z zeznań powoda oraz świadków złożonych w toku postępowania wynika, iż był on silnie emocjonalnie związana z ojcem. T. L. nie mieszkał w jednym domu ze zmarłym, jednakże posiadali oni miejsce zamieszkania w jednej miejscowości, co umożliwiała im częste widzenia. Nie bez znaczenia na silną więź powoda i jego ojca wpływał fakt pomagania sobie w codziennych czynnościach oraz wspólnego spędzania świąt i uroczystości rodzinnych. Zmarły miał dobry kontakt z dziećmi powoda, często wspierał go także finansowo. Powód zaznaczał nadto, że ojciec stanowił dla niego wsparcie duchowe i był dla niego bardzo pomocny w rozwiązywaniu problemów życia codziennego.

Bez wątplenia zatem, w skutek śmierci ojca powód doznał krzywdy. Niemniej jednak na gruncie przedmiotowej sprawy zaistniały okoliczności, które nie pozwalały na uwzględnienie żądania powoda w całości. W przypadku powoda krzywda ujawniła się bezpośrednio po śmierci ojca i wtedy jej odczucie było najintensywniejsze, a następnie przez kolejne lata uległo naturalnemu osłabieniu. Na zakres zadośćuczynienia winien rzutować rozmiar krzywdy z pierwszego okresu. Niemniej jednak, upływ czasu od powstania krzywdy wynikłej z naruszenia dóbr osobistych ma istotne znaczenie z punktu widzenia celowości i zakresu zastosowanych środków ochrony, które mają za zadanie zniwelowanie ujemnych doznań związanych z naruszeniem dóbr osobistych. W tym kontekście moment powstania krzywdy oraz czas jej trwania mają istotne znaczenie dla rozmiaru zadośćuczynienia. Śmierć F. L. nastąpiła w 2004 r., a powód wystąpił z powództwem dopiero w 2015 r. Okres ten, przeszło 11 lat, wpłynął zatem bez wątpienia pozytywnie na „pogodzenie się” powoda z utratą ojca. Co istotne, powód przyznał, iż nie korzystał z pomocy lekarza psychologa czy psychiatry, a zatem nie korzystał z pomocy fachowego terapeuty. Bez wątplenia pomoc specjalisty ułatwiłaby powodowi przejście przez trudny okres w jego życiu. Skoro jednakże powód zaniechał terapii lub uzyskania doraźnej pomocy, uczynił to na własne ryzyko. Całokształt zaistniałych w niniejszej sprawie okoliczności pozwala na przyjęcie, iż powód przeżył stan żałoby, który w czasie swego trwania i intensywności objawów nie przekraczał granic naturalnej żałoby występującej w takich przypadkach. Nie bez znaczenia ma też wiek, w jakim powód stracił ojca. T. L. był w momencie wypadku dorosłym człowiekiem, nie mieszkał już ze zmarłym i założył własną rodzinę. Powód nie był w żaden sposób zależny od zmarłego, a pomoc finansową, którą od niego otrzymywał była wyłącznie dobrowolnym wsparciem ze strony F. L..

W niniejszej sprawie zasadnym było także zasądzenie odsetek od żądanego zadośćuczynienia. Aprobując w pełni stanowisko powoda wyrażone w tym zakresie we wniesionym pozwie Sąd zasądził je od dnia 21. 04. 2014 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 100 k.p.c. . O kosztach sądowych orzeczono natomiast na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. 2014. 1025 j. t. ze zmian.).

Sędzia Anna Kurzynowska-Drzażdżewska